

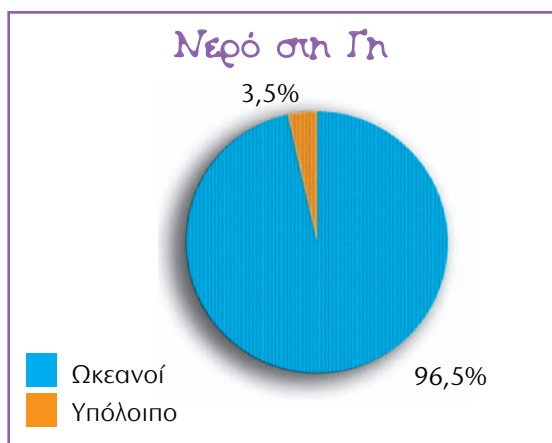
4

Ενότητα

Εμένα με νοιάζει

Στάση βροχοσταλίδων

1

Το νερό στο σώμα μας

Απίστευτο κι όμως αληθινό! Το 75% του σώματός μας είναι νερό!

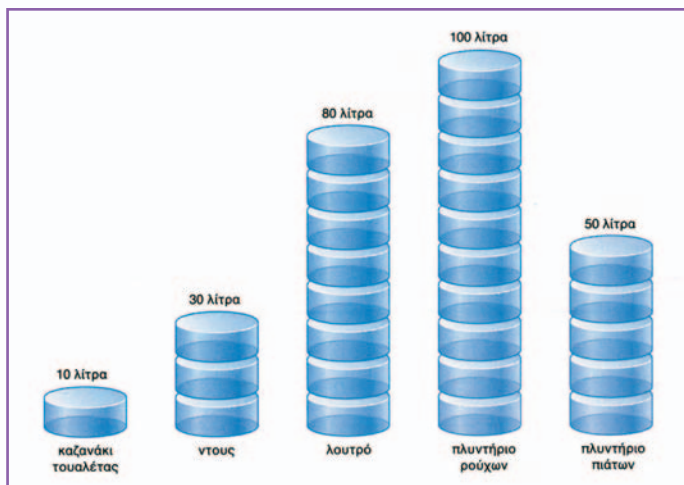
Το πιο πιθανό είναι να πεθάνει κανείς αν μείνει τρεις μέρες χωρίς νερό.

Το νερό αποτελεί το 50% των οστών μας.

Μια ζωή σαν τη δική μου, Unicef, εκδ. Πατάκι, Αθήνα, 2004

► Παρατηρήστε τις εικόνες και συζητήστε για τη σπουδαιότητα του νερού στη ζωή μας.

► Στην Ευρώπη μια τετραμελής οικογένεια χρησιμοποιεί περίπου 3.500 λίτρα νερού την εβδομάδα. Το σχήμα δείχνει πόσο νερό ξοδεύεται στο πλύσιμο και σε άλλες δραστηριότητες.

Παιδική εγκυκλοπαίδεια Πατάκης-Oxford 11ος τόμος, εκδ. Πατάκι, Αθήνα, 2001.

Το νερό όμως δεν είναι άφθονο και γι' αυτό δε θα πρέπει να το σπαταλούμε. Μπορείτε να σκεφτείτε και να γράψετε τρόπους για να περιορίσουμε τη σπατάλη του πόσιμου νερού;

1. Είναι προτιμότερο να κάνουμε ένα ντους από ένα λουτρό στη μπανιέρα.
2.
3.
4.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

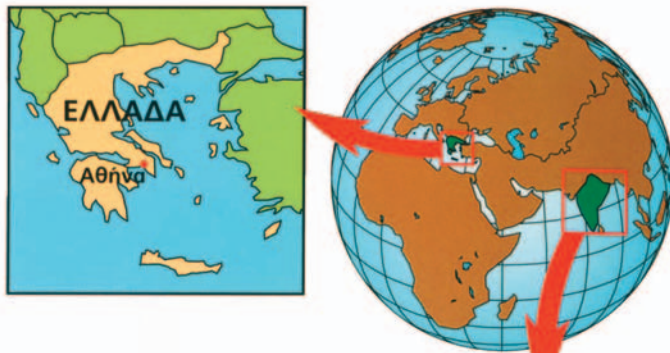

Δικαίωμα στο νερό

Το Τσεμπακόλι είναι ένα ορεινό χωριό στη Νότια Ινδία που έχει μεγάλο πρόβλημα με το πόσιμο νερό όπως και άλλες περιοχές του πλανήτη μας.

Οι πηγές στο Τσεμπακόλι είναι αφύλαχτες. Αυτό σημαίνει ότι από το ίδιο μέρος που παίρνουν νερό οι άνθρωποι πηγαίνουν να πιουν και ζώα που μολύνουν το νερό προκαλώντας ασθένειες στους κατοίκους.

Πολλές ανθρωπιστικές οργανώσεις (όπως η Action Aid) συνεργάστηκαν ώστε οι ίδιοι οι κάτοικοι να φτιάξουν πηγάδια. Τα πηγάδια αυτά σφραγίζονται και στο πάνω μέρος τους τοποθετείται μία αντλία για να μην μπορούν να πίνουν ζώα από αυτά. Έτσι, δε μολύνεται πια το νερό.

Τσεμπακόλι

Θέλω πάνω από μία ώρα με τα πόδια για να φτάσω στο πηγάδι από όπου παίρνουμε νερό. Όταν το δοχείο γεμίσει είναι ήδη πολύ βαρύ για να το μουνβαλήσω μέχρι το σπίτι.

Αν είχαμε ένα πηγάδι με καθαρό νερό, δεν θα μινδυνεύαμε από ασθένειες.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Η Σεντού είναι 11 χρονών. Ζει μαζί με τη μητέρα της, τον πατέρα της και τα άλλα της τρία αδέρφια. Η οικογένειά της χρειάζεται περίπου 24 λίτρα νερού τη μέρα. Το νερό το φέρνει εκείνη και η μητέρα της. Κάθε φορά μπορούν να κουβαλήσουν μόνο 6 λίτρα.

Εκπαιδεύοντας τους αυριανούς Έλληνες Πολίτες του κόσμου, Action Aid Ελλάς

- ▶ Πόσες φορές θα χρειαστεί να πάνε στην πηγή κάθε μέρα;
- ▶ Αν χρειάζεται τόσο χρόνο για να φέρει νερό, τι δε θα μπορεί να κάνει η Σεντού από αυτά που κάνουν τα κορίτσια της ηλικίας της;
- ▶ Μπορείτε να συγκρίνετε την ποσότητα του νερού που ξοδεύει η οικογένεια της Σεντού με την ποσότητα του νερού που ξοδεύει μια οικογένεια στην Ευρώπη;

3

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Συμπληρώστε τα κενά των προτάσεων με τα ουσιαστικά που βρίσκονται στην παρένθεση στην κατάλληλη πτώση. Μετά βάλτε τα ουσιαστικά της παρένθεσης στον άλλο αριθμό και γράψτε τις προτάσεις κάνοντας τις κατάλληλες αλλαγές.

✿ Ο νομάρχης κάλεσε τους (δήμαρχος) της περιοχής να παραδώσουν τους (κατάλογος) με τα ονόματα των ψηφοφόρων.

.....

.....

✿ Η πόρτα του (λαχανόκηπος) έσπασε από το δυνατό (άνεμος).

.....

.....

✿ Ο (πρόεδρος) του εμπορικού (σύλλογος) μίλησε για το ωράριο των καταστημάτων.

.....

.....

Στάση βροχοσταλίδων (συνέχεια)

1

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σε κάθε ομάδα λέξεων μία λέξη είναι γραμμένη λάθος. Βρείτε την και γράψτε την δίπλα σωστά.

- A.** δάκρυα, στάχια, βράδουα, δίχτυα:
- B.** βράδου, δύκτι, στάχυ, δάκρυ:
- Γ.** ακριβαίνω, μολίνω, μαθαίνω, πίνω:
- Δ.** περιβάλλον, θάλασσα, σύννεφα, μόλλυνση:

2

Τα παιδιά της Δ' τάξης για να βοηθήσουν τα παιδιά να διαδώσουν παντού ότι η γη κινδυνεύει από τη μόλυνση του περιβάλλοντος ανέλαβαν να φτιάξουν μια αφίσα με τίτλο: «**Η Προστασία του περιβάλλοντος**».

Επειδή ο τίτλος ήταν μεγάλος και δε χωρούσε στην αφίσα, τα παιδιά τον άλλαξαν και έγραψαν: «**Προστατεύω το περιβάλλον**».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

► Συζητήστε τι άλλαξε στον καινούριο τίτλο.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

► Φτιάξτε αφίσες κάνοντας το ίδιο με τους παρακάτω πέντε τρόπους με τους οποίους προστατεύουμε το περιβάλλον.

✿ Ο καθαρισμός των ακτών.

.....

✿ Η χρήση ηλιακής ενέργειας.

.....

✿ Η ανακύκλωση του χαρτιού.

.....

✿ Η κατανάλωση βιολογικών προϊόντων.

.....

.....

✿ Η μείωση της νχορύπανσης.

.....

.....

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

3

- ▶ Συζητήστε στην τάξη προβλήματα που πιθανόν υπάρχουν στην περιοχή σας σε σχέση με **τη μόλυνση του περιβάλλοντος**.
- ▶ Γράψτε μια επιστολή στο δήμαρχο ή σε μια περιβαλλοντική οργάνωση για το πιο σημαντικό από αυτά.

Η Ραλλού θα σας βοηθήσει να θυμηθείτε πώς γράφουμε μια επιστολή.

- ▶ Στο πάνω δεξιό μέρος του χαρτιού μας γράφουμε τον τόπο όπου βρισκόμαστε όταν γράφουμε την επιστολή και στην ίδια σειρά την ημερομηνία. Αν ο παραλήπτης δε γνωρίζει τα στοιχεία μας, τα γράφουμε στο πάνω αριστερό μέρος της επιστολής.
- ▶ Αφήνουμε μια σειρά κενή και από κάτω αριστερά γράφουμε την προσφώνηση. Αν ο παραλήπτης είναι φίλος μας τότε αρχίζουμε με π.χ. «Αγαπητή Άννα», «Άννα μου», ενώ αν ο παραλήπτης είναι κάποιος που δε γνωρίζουμε καλά «Αγαπητέ κύριε Παπαδόπουλε». Αν ο παραλήπτης είναι άγνωστος γράφουμε απλά «Κύριε/κυρία» και το όνομά του/της.
- ▶ Συνεχίζουμε την επιστολή από αριστερά προσέχοντας να αλλάζουμε παράγραφο όταν χρειάζεται.
- ▶ Κλείνουμε την επιστολή με ένα χαιρετισμό και την υπογραφή μας. Αν ο παραλήπτης είναι γνωστός μας ή φίλος μας, τότε γράφουμε π.χ. «Με πολλή αγάπη», «Σε φιλώ», κ.ά., ενώ αν ο παραλήπτης είναι άγνωστος «Με εκτίμηση».

Όταν γράφουμε μια επιστολή, προσέχουμε:

- ▶ Να δώσουμε στον παραλήπτη, με απλό και κατανοητό τρόπο όλες τις πληροφορίες που του είναι απαραίτητες για να καταλάβει το σκοπό για τον οποίο γράφουμε την επιστολή.
- ▶ Να κάνουμε ξεκάθαρες ερωτήσεις, αν ζητάμε από τον παραλήπτη κάποιες απαντήσεις.
- ▶ Να διαβάζονται τα γράμματά μας εύκολα.

Χρησιμοποιήσέ το ξανά... και ξανά... και ξανά...

1

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ξαναγράψτε τις προτάσεις αντικαθιστώντας όσα ουσιαστικά μπορείτε με τους αδύνατους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας, όπως το παράδειγμα:

- ✿ Πρέπει να ρίχνουμε τις εφημερίδες στους ειδικούς κάδους ανακύκλωσης.

Πρέπει να **τις** ρίχνουμε στους ειδικούς κάδους ανακύκλωσης.

- ✿ Ο Δήμαρχος είπε στους υπεύθυνους του Πάρκου τα νέα.

.....

- ✿ Έδωσα το καλάθι μου στο μανάβη για να βάλει τα λαχανικά.

.....

- ✿ Η γιαγιά αγόρασε ένα ποδήλατο στην Αγγελική.

.....

2

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ξέρετε ότι για να διαλυθεί στο βυθό ένα πλαστικό μπουκάλι χρειάζονται 450 χρόνια, ενώ για ένα κουτί από αλουμίνιο, 200-500 χρόνια;

- ▶ Πόσες μέρες χρειάζεται ένα πλαστικό μπουκάλι για να διαλυθεί στο βυθό;

.....

- ▶ Αν πίνετε 4 κουτάκια πορτοκαλάδα την εβδομάδα ο καθένας σας, πόσα απορρίμματα θα κάνατε όλοι οι μαθητές της τάξης σας σε ένα μήνα;

.....

Σκουπίδια στη θάλασσα

1

Η Ραλλού που νοιάζεται πολύ για την προστασία του περιβάλλοντος σας προτείνει να κάνετε το σχολείο σας «οικολογικό». Βρήκε στο διαδίκτυο την ιστοσελίδα του 2^{ου} δημοτικού σχολείου Βροντάδου Χίου (<http://www.chiosnet.gr/schoolpe/ecoschools.htm>) που πήρε μέρος στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Οικολογικά σχολεία».

Ποιες πληροφορίες σάς δίνει η ιστοσελίδα; Αναζητήστε την, αν θέλετε, στο διαδίκτυο με τη βοήθεια του δασκάλου σας.

Χίος, Βροντάδος - 2ο Δημοτικό Σχολείο Παναγίας Ερειθιανής - Πρόγραμμα "Οικολογικά Σχολεία"

<http://www.chiosnet.gr/schoolpe/ecoschools.htm> - Q- Google

Apple (80) Amazon eBay Yahoo! News (522)

2ο Δημοτικό Σχολείο Βροντάδου Χίου - Παναγίας Ερειθιανής

Ευρωπαϊκό - Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Οικολογικά Σχολεία

«Οικολογικά Σχολεία» (Eco-Schools) είναι η ονομασία του Ευρωπαϊκού Εκπαιδευτικού Προγράμματος για το περιβάλλον και την ανάπτυξη. Απευθύνεται στα Σχολεία (στους μαθητές και στους δασκάλους τους) καθώς και στις Δημοτικές Αρχές (στους δημοτικούς συμβούλους και στο τεχνικό προσωπικό) που επιθυμούν να κάνουν κάτι για το περιβάλλον του Δήμου τους, για τις συνθήκες της καθημερινής τους ζωής. Κι όλα αυτά χωρίς να ξεχνούν ότι δεν είναι μόνοι στη γη και ότι παντού, σε όλα τα σημεία του πλανήτη μας, η ζωή απειλείται. Στο πρόγραμμα αυτό συμμετέχουν πολλά ευρωπαϊκά σχολεία αλλά και αρκετά σχολεία απ' όλη την Ελλάδα.

Η σημαία των «ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ» κυματίζει στο σχολείο μας

Από την ανακύκλωση χαρτιού και αλουμινίου

2

Το 2^ο δημοτικό σχολείο Βροντάδου πήρε μέρος στο πρόγραμμα «οικολογικά σχολεία» με θέμα την ανακύκλωση. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα είχε μεγάλη επιτυχία. Το σχολείο ονομάστηκε οικολογικό και επιβραβεύτηκε με την οικολογική σημαία που από το φθινόπωρο του 2000 κυματίζει μπροστά από το σχολείο.

► Θα θέλατε να πάρει μέρος το σχολείο σας στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Οικολογικά σχολεία»; Με ποιο θέμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

► Στείλτε ένα γράμμα ή ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στους μαθητές της Δ' τάξης του 2^{ου} δημοτικού σχολείου Βροντάδου ζητώντας περισσότερες πληροφορίες για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα και κυρίως για το πώς τα κατάφεραν να πάρουν την οικολογική σημαία.

... Δημοτικό σχολείο

οδός

τηλ/φαξ

e-mail.....

Τόπος, Ημερομηνία

Φίλοι και φίλες

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Σας ευχαριστούμε
Φιλικά
οι μαθητές της Δ' τάξης
του ... Δημοτικού Σχολείου

Το Εργαστήρι της Γλώσσας

1

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Μετατρέψτε τα ρήματα των παρακάτω φράσεων σε ονόματα κάνοντας όποιες αλλαγές χρειάζονται:

- ❁ Ο καιρός άλλαξε. → Η αλλαγή του καιρού.....
- ❁ Η Εθνική μας ομάδα νίκησε. →
- ❁ Ο πολεμιστής φοβήθηκε. →
- ❁ Το ρεύμα διακόπηκε. →

Μετατρέψτε τα ονόματα των παρακάτω φράσεων σε ρήματα κάνοντας όποιες αλλαγές χρειάζονται:

- ❁ Η μόλυνση της ατμόσφαιρας. → Η ατμόσφαιρα μολύνεται.....
- ❁ Η επιστροφή των ναυτικών. →
- ❁ Η γέννηση του μωρού. →
- ❁ Η ταλαιπωρία των επιβατών. →

2

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Στο κείμενο που ακολουθεί υπογραμμίστε το οριστικό άρθρο και κυκλώστε τους αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών:

«Το νέο εργοστάσιο δεν ήταν πολύ μακριά από την πόλη. Είκοσι όλα κι όλα λεπτά ποδαρόδρομος. Το είδαν ν' απλώνεται τεράστιο, περιτριγυρισμένο με έναν ψηλό μαντρότοχο. Ολοκαίνουριο με τις σύγχρονες εγκαταστάσεις του και με δυο ψηλές καμινάδες που τις τύλιγε ένας πυκνός μαύρος καπνός. Δεν τους άρεσε να τον βλέπουν να απλώνει τα σκούρα χέρια του γύρω από τα δέντρα και τα βράχια της περιοχής και να τα αρρωσταίνει».

Χάρης Σακελλαρίου, Ο θυμός του Ποσειδώνα, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1991 (διασκευή)

3

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γράψτε **οι, η, ι** στα κενά των παρακάτω λέξεων και τονίστε όπου χρειάζεται.

- π__ημα, π__ητής, π__γαίνω, ηθοπ__ός,
- προσωποπ__ηση, π__νακας,
- προειδοπ__ηση, πρόβλ__μα, χρησιμοπ__ηση,
- ποδ__λατο, φαρμακοπ__ός, επιπλοπ__είο.

Το Εργαστήρι της Γλώσσας

4

Συμπληρώστε τα κενά των προτάσεων βάζοντας τα ουσιαστικά που βρίσκονται στην παρένθεση στην κατάλληλη πτώση.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- ❁ Η ομιλία του (δάσκαλος) διακόπηκε από το (θόρυβος) των αυτοκινήτων.
- ❁ Το χρώμα του..... (μαντρότοικος) ξεθώριασε από το χαλάζι και τις βροχές.
- ❁ Τα παιδιά, απ' όλους τους γιατρούς, φοβούνται πιο πολύ τους..... (οδοντίατρος) και τους (παιδιάτρος).
- ❁ Οι..... (κάτοικος) του γειτονικού χωριού χρησιμοποιούν τα νερά των..... (χείμαρρος) για να ποτίζουν τα χωράφια τους.

5

Συμπληρώστε τις παρακάτω προτάσεις με τα ρήματα που παράγονται από τις λέξεις που είναι μέσα στον κύκλο:

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- ❁ Τα σχολικά είδη..... κάθε χρόνο.
- ❁ Η Στέλλα και ο Χρήστος πρώτοι το πρόβλημα.
- ❁ Το βράδυ, η πλατεία από τις φωνές των παιδιών.
- ❁ Οι οικοδόμοι πολύ σκληρά.
- ❁ Πότε θα το χριστουγεννιάτικο δέντρο;
- ❁ Η μητέρα..... τις στολές μας για τη γιορτή του σχολείου.

ακριβός
λύση
ήσυχος
δουλειά
στολίδι
σίδηρο

6

Συμπληρώστε μέσα στο κουτάκι **A** για κάθε απλή πρόταση και **Σ** για κάθε σύνθετη.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- ❁ Η Κέρκυρα, η Ζάκυνθος και η Λευκάδα είναι νησιά του Ιονίου πελάγους.
- ❁ Η Κρήτη είναι μεγάλο νησί.
- ❁ Ο Φίλιππος είναι ένα ψηλό και αδύνατο αγόρι.
- ❁ Το περασμένο Σαββατοκύριακο πήγαμε μια κοντινή εκδρομή.
- ❁ Τα κορίτσια παίζουν κρυφτό, κυνηγητό και κουτσό.